

سالروز تاسیس شجره طیبه بسیج فرصت مناسبی برای بازخوانی ارزش‌های این مکتب انقلابی است. امام خمینی رحمه الله با آشنایی عمیقی که به معارف الهی داشتند، در اولین سال‌های پیروزی انقلاب اسلامی، فرمان تشکیل بسیج مستضعفین را صادر فرمودند تا مجمعی از جوانان با اخلاص و متصف به صفات مجاهدان الهی، همواره آماده رزم و گوش به فرمان ولایت فقیه بوده و از ارزش‌های الهی پاسداری کنند. این بینش عمیق با تدبیر و دوراندیشی برای این هدف صورت گرفت که جوانان متدین و مومن میهن اسلامی به عنوان مهم‌ترین سرمایه‌های این کشور، از آسیب رسیدن به انقلاب و نظام جلوگیری کنند. امام راحل در فرازی از پیام‌های خود در عباراتی کوتاه اما پرمحتوا بسیج را چنین توصیف فرمودند: «بسیج شجره طیبه و درخت تناور و پرثمري است که شکوفه‌های آن بوی بهار وصل و طراوت یقین و حدیث عشق می دهد، بسیج مدرسه عشق و مکتب شاهدان و شهیدان گمنامی است که پیروانش برگلدسته‌های رفیع آن، اذان شهادت و رشادت سر داده‌اند. بسیج میقات پابرهنگان معراج اندیشه پاک اسلامی است که تربیت یافتگان آن، نام و نشانی در گمنامی و بی‌نشانی گرفته‌اند»¹.

رهبر معظم انقلاب، امام خامنه‌ای مدظله‌العالی نیز به تاسی از امام بزرگوار همواره بسیج و بسیجی را ارج نهاده و در موارد زیادی ویژگی‌های بسیجی مورد انتظار الهی را تبیین فرموده‌اند که: «من به بسیجیان عزیز فعال این کشور علوی و فاطمی، عرض می‌کنم، امیرالمومنین ع را الگویی خودتان قرار دهید که بهترین و بزرگترین الگو برای بسیجیان مسلمان در همه عالم، علی بن ابیطالب ع است»².

بسیج يك تشکل صرف نیست بسیج يك مکتب است، مکتب انبیاء، اولیاء، صلحاء و صدیقیه؛ مکتب اهل بیت رسول اکرم صلی الله علیه و آله که در طول قرن‌های متمادی، در همه شرایط همواره سخن حق گفته‌اند، به حق عمل کرده‌اند و آرزویشان وصال حق بوده است.

ایده پرداختن به مکتب گمنامان، طرحی ارزنده و گرانبها است که فراروی رسانه ملی قرار گرفته و مرکز بسیج صدا و سیما به پایگاه سپهبد شهید سردار حاج قاسم سلیمانی اداره کل پژوهش‌های اسلامی رسانه، سفارش داد تا از این فرصت استفاده کرده و به عنوان پشتیبانی‌کننده محتواهای دینی و انقلابی برای حمایت از برنامه‌سازان، تمام نیروی خود را برای معرفی مکتب گمنامان این مرز و بوم به صحنه آورد و به رسالت انقلابی خود عمل کنند.

این پایگاه نیز با شناخت از ماهیت رسانه و اقتضایات آن به منظور پاسخگویی به نیازهای مخاطبان دست به کار شد و با استفاده از ظرفیت پژوهشگران، که خود از بسیجیان فعال و با اخلاص و جهادی هستند، دستینه‌ای از موضوعات متنوع و مرتبط با بسیج فراهم ساخته و با طرحی نو در معرفی این موضوعات، مطالب ارزشمندی را در اختیار مدیران، برنامه‌سازان و پژوهشگران رسانه ملی قرار داده است تا از این طریق، ظرفیت‌ها و موقعیت‌های جدیدی که فرزندان بسیجی غیور ملت به وجود آورده‌اند و زمینه‌های جدیدی را برای ایفای نقش موثر ایشان در سرنوشت این ملت و آینده ایران اسلامی خلق کرده‌اند، به مخاطبان رسانه ملی بشناساند. بنا به فرموده رهبر معظم انقلاب، «هرکس که در دل برای سرنوشت خود، سرنوشت این ملت و آینده ایران اسلامی ارزش قایل است آن کسی که برای استقلال و هویت ملت خود ارزشی قایل است، آن کسی که از تسلط قدرت‌های بیگانه بیزار است، آن کسی که برایش آینده این کشور و این ملت و آینده دنیای اسلام يك هدف بزرگ محسوب می شود، آن کسی که از رنج‌های ملت فلسطین دلش خون است ... آن کسی که مایل است بیش از يك میلیارد مسلمان دنیا قدرت

عجیبی را تشکیل بدهند که بشریت را به سمت کمال هدایت کنند و خودشان در قله کمال قرار بگیرند، آن کسی که این احساسات و این درک‌ها را دارد و حاضر است در این راه قدمی بردارد او بسیجی است؛³ چراکه بسیج عبارت است از مجموعه‌ای که در آنها پاک‌ترین انسان‌ها، فداکارترین و آماده به کارترین جوانان کشور، در راه اهداف عالی این ملت و برای کمال رساندن و به خوشبختی رساندن این کشور جمع شده‌اند. ... مجموعه‌ای که دشمن را بیمناک و دوستان را امیدوار و خاطر جمع می‌کند... بسیج در حقیقت مظهر یک وحدت مقدس میان افراد ملت است... بسیج در واقع مظهر عشق و ایمان و آگاهی و مجاهدت و آمادگی کامل، برای سربلند کردن کشور و ملت است.⁴

کتاب حاضر در نه فصل به سامان رسیده است. فصل اول با موضوع بسیج و فرهنگ بسیجی در قرآن کریم و روایات اهل بیت: آغاز شده است. فصل دوم به بسیج در بیانات امام خمینی رحمه الله و رهبر معظم انقلاب اختصاص دارد. در فصل سوم با بیانات مراجع عظام تقلید و کلام شهدای هشت سال دفاع مقدس آشنا می‌شویم. در فصل چهارم به بسیج، نقش‌ها، کارکردها و دستاوردها پرداخته‌ایم. در فصل پنجم از جهاد و جهادگران در اسلام، در فصل ششم از گونه‌شناسی مجاهدان و مدافعان گفت‌وگو کرده‌ایم و در فصل هفتم نیز به چیستی و چگونگی جنگ نرم رسانه‌ای و تبیین وظایف بسیجیان در این زمینه پرداخته‌ایم. در فصل هشتم به متون ادبی و در فصل نهم به معرفی آثار چاپ شده در موضوع بسیج اهتمام داشته‌ایم. امید که این اثر پژوهشی گامی در ترویج و تبیین مکتب گمنامان این سرزمین مقدس جمهوری اسلامی باشد.

در پایان لازم است از همکاری سازنده دکتر سعید علوی وفا قایم مقام مرکز طرح، برنامه‌ریزی و بودجه سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و فرمانده حوزه بسیج و اهتمام حجت‌الاسلام دکتر عبدالله جلالی مدیر محترم گروه مدیریت، سیاست و اقتصاد اسلامی و رسانه این اداره کل و فرمانده پایگاه شهید سپهد قاسم سلیمانی و تلاش و همت ستودنی جناب آقای محمد حسین کشکولی مدیر محترم دفتر پژوهش‌های کاربردی و همکاران بزرگوارشان در آن دفتر سرکار خانم مریم سقلاطونی، جناب آقای دکتر احسان آذرکمند و سرکار خانم راضیه زند و همچنین سعی مجدانه برادر بسیجی جناب آقای علی حایری مجد که با پیگیری و مدیریت جهادی خود فرصتی را فراهم ساختند تا فضایل و ارزش‌های مکتب گمنامان را در اختیار برنامه‌سازان قرار دهیم و امکان تولید برنامه در قالب‌ها و ساختارهای مختلف فراهم آید، سپاسگزاری می‌کنیم.

مرکز بسیج سازمان صدا و سیما
اداره کل پژوهش‌های اسلامی رسانه

1. صحیفه نور، ج 21، ص 52، 2/9/67. 2. بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با مداحان به مناسبت ولادت حضرت زهرا س.
3. 3/9/73. بیانات مقام معظم رهبری در اجتماع خانواده‌های مکرم شهدای اراک 24/8/79. 4. بیانات مقام معظم رهبری،
05/09/76.